

Enighed i Lokal Trepert Randers Fjord om omlægningsplanen: Et ambitiøst projektkatalog der forbedrer miljø og klima med god plads til landbruget

13 kommuner, landbrugets lokale foreninger, Danmarks Naturfredningsforening og Naturstyrelsen står nu samlet om et udkast til en omlægningsplan for vandoplandet til Randers Fjord. Omlægningsplanen indebærer et samlet katalog over potentielle projekter, som nu skal principvedtages i hver af de 13 kommuner.

Den lokale trepart for Randers Fjord har efter fire møder nu givet håndslag på en omlægningsplan der er et samlet katalog med i alt 191 potentielle projekter med et samlet areal på 21.439 hektar.

Formålet med projekterne er først og fremmest at reducere kvælstofudledningen til Randers Fjord, genoprette lavbunds- og vådområder og styrke biodiversiteten via sammenhængende naturarealer. Projektkataloget skal derudover sikre, at der fortsat er gode, robuste driftsarealer til landbruget i oplandet.

Nu er næste skridt, at omlægningsplanen med dens indhold af potentielle projekter skal principvedtages i byrådene i hver af de 13 kommuner, der er repræsenteret i Lokal Trepert Randers Fjord.

Det er Lokal Trepert Randers Fjords anbefaling, at byrådene principvedtager projektkataloget, så arbejdet med forundersøgelser og lodsejerdiallog af de konkrete projekter kan igangsættes, fortæller Rune Kristensen (A), formand for Klima- og Miljøudvalget i Silkeborg Kommune, formand for Gudenåkomitéen og forperson for den lokale trepart:

- De mange projekter viser både potentiale og behov for prioritering. Derfor anbefaler vi, at kommunerne principvedtager planen, så vi kan gå videre med forundersøgelser og dialog med lodsejere. Målet er at omsætte de gode skitser til bæredygtige projekter, som både giver gevinster for miljø, klima og natur og samtidig forudsigelighed for landbruget, siger han.

Helhedsløsninger og frivillighed i fokus

Med den lokale treparts omlægningsplan samles mulige lavbunds-, vådområde- og skovrejsningsprojekter i ét katalog med fokus på at skabe helhedsløsninger, der kobler kvælstofreduktion, CO₂-reduktion og naturgenopretning.

Treparten vurderer, at man med de foreslåede projekter realistisk kan nå trepartens mål gennem frivillige udtagninger af primært lavbundslande og målrettede vådområdeprojekter — en frivilligheds- og dialogbaseret tilgang med lokal forankring, som sætter lodsejernes medvirken i centrum.

- Det er afgørende, at vi når resultater gennem frivillighed og lokal dialog. Når vi prioriterer de mest egnede arealer først, skaber vi plads til både naturgenopretning og robuste landbrugsdriftsmuligheder for fremtiden — det giver tryghed for lodsejere og bedre muligheder for langsigtede investeringer, siger Niels Christian Selchau-Mark (C), næstforperson i den lokale trepart og formand for Bæredygtighedsudvalget og næstformand i Teknik- og Miljøudvalget i Favrskov Kommune.

Hanne Wind-Larsen og Michael Dickenson, som begge repræsenterer Danmarks Naturfredningsforening i den lokale trepart, udtaler:

- Målene for udtagning af lavbundslande og kvælstoffjernelse er nået, men der er stadig et akut behov for at handle for at gøre Grøn Trepert mere komplet. Nu skal der findes helhedsløsninger de steder, hvor omlægningen giver størst værdi for samfundet. Vi skal alle i det kommende år finde løsninger, der hvor mark f.eks. bliver til skov og drikkevandsbeskyttelse, og vi skal pege på sammenhængende naturområder til gavn for større biodiversitet, mere natur og nye rekreative muligheder for lokalbefolkningen.”

Christian G. Jensen fra Landboforeningen Kronjylland og Anders Ahrenfeldt fra Landboforeningen Midtjylland er glade for resultatet af trepartens arbejde:

- Det har ligget os meget på sinde som repræsentanter for landbruget, at vi ser ud til at kunne nå målene i treparten ved næsten udelukkende at arbejde på lavbundsarealerne, hvor fremtidig landbrugsproduktion ikke er optimal. Det skaber en sikkerhed for det lokale landbrugs fremtid, at vi modsat andre områder af Danmark ikke skal tage så meget god landbrugsjord på højjorden ud i omlægningsplanen.”

Når de 13 byråd har godkendt omlægningsplanen med dens indhold af projektforslag, følger treparten og kommunernes projektledere op med lodsejerdialog, forundersøgelser og etableringer af projekter i de kommende år.

Fakta om projektkataloget:

- Projektkataloget indeholder i alt 191 projekter.
- Det samlede areal udgør 21.439 hektar. Heraf udgør lavbundsindsatsen 16.233 hektar.
- De 16.233 hektar lavbundsindsats udgør i alt 11,6 procent af det samlede mål på landsplan (140.000 hektar).
- Den samlede beregnede kvælstofeffekt i udkastet er 869 tons per år, mens indsatsbehovet i hovedvandoplandet er opgjort til 305 tons per år, hvilket betyder, at udkastet samlet overstiger indsatsbehovet med 564 tons.
- Den faglige verifikation af beregningerne er gennemført og vurderer dem som opgjort og plausible, samtidig med at der er peget på faktorer, der forklarer, hvorfor udkastet overstiger det tekniske indsatsbehov, for eksempel den obligatoriske indtegning af lavbundsområder og ønsket om tidlig og bred inddragelse af lodsejere.

Fakta om den grønne trepartsaftale:

- I december 2024 indgik regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening og Kommunernes Landsforening en rammeaftale om implementeringen af den grønne trepartsaftale, som er en central del af [Aftale om et Grønt Danmark](#) — en aftale, som ministeren for grøn trepart Jeppe Bruus har kaldt ”den største forandring af det danske landskab i over 100 år”
- Den lokale trepart for Randers Fjord består af: Favrskov Kommune, Hedensted Kommune, Horsens Kommune, Ikast-Brande Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune, Skanderborg Kommune, Syddjurs Kommune, Viborg Kommune, Aarhus Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Landboforeningen Kronjylland, Landboforeningen Midtjylland og Naturstyrelsen. Odder Kommune og Vejle Kommune har administrativ observatørstatus i treparten.

- Viborg Kommune er udpeget som sekretariatskommune for den Lokale Trepert Randers Fjord, og derfor kan dagsordener, referater og andet materiale findes på [Viborg Kommunes hjemmeside](#).

Se mere på: viborg.dk/groentrepert